

ставлявахъ прѣдъ неѣ Цареградскы-ти Русскы тръговци. Колко сѣ были още такыи Русси, които не сѣ ся упражнявали нито съ война, нито съ тръговикъ, нѣ были дошли тамъ отъ различни обстоятелства, и ходили по Имперіѣ-тѣ да гонятъ честь-тѣ си! И вистинѣ, частны-ты Русскы лица, или тръговци, съ свои-ты продаваличкы и стоки были сѣ нѣчто отстранено за Византийскы-ты лѣтописци, които всегда обръщахъ вниманіе на едни-ты само голы военны събытія и на придворны възмушенія.

И отъ тука изляза за Русскѣ-тѣ исторіѣ благоприятно слѣдствие, което показва тогавашне-то вътрешне достоинство на Россіѣне-ты. Ако сравнимъ тѣхно-то състояние съ състояние-то на едноврѣменны-ты имъ Западны народы, то това сравненіе ще открие надмнунаніе-то на образованность-тѣ на Россіѣне-ты въ това врѣмя надъ всички-ты други народы на западъ, които тогава още бяхъ потънали въ невѣжество и варварство; и иста-та дору Италия, отъ която сѣ произлизали нѣкои лучи на просвѣщеніе-то, като ся оварвари въ продлженіе-то на послѣдны-ты двѣ столѣтія, покри ся съ невѣжество, което бѣше покрыло цѣлъ Западъ.

Въ XII само столѣтіе Французи-ти и Германци-ти, отъ причинѣ-тѣ на Кръстовы-ты военны врьвежи, като ся запознахъ съ Константинополь и съ просвѣщенны-ты Аравитѣе, прѣнесохъ на Западъ нѣколко познанія, искусства и способы за да управить както общественный, така и частный животъ. Нѣмци-ти и Французи-ти наимахъ корабы отъ Венеціѣне-ты за да прѣминувать въ Палестинѣ, зашто сами ся не упражнявахъ съ море-то. И така Россіѣне-ти имахъ познайство съ просвѣщеннѣ-тѣ странѣ още отъ 800 или 900 години, между това като Западъ начна да ся ползува съ него тѣкмо отъ 1160 год. Нѣ за това мы щемъ найдемъ случай да поговоримъ по' долу; тука азъ само искахъ да обрѣна вниманіе на благотворны-ты познанія въ Русскый народъ, които станахъ отъ познайство-то и отъ сношеніе-то съ Гръцїѣ.